

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο πενταμελές τμήμα)
της 16ης Απριλίου 1997 *

Στην υπόθεση T-554/93,

Alfred Thomas Edward Saint και Christofer Murray, κάτοικοι Penrhos, Gwent (Ηνωμένο Βασίλειο), και Naas, Kildare (Ιρλανδία), αντιστοίχως, εκπροσωπούμενοι από τους Erik H. Rijnacker Hordijk, δικηγόρο Άμστερνταμ, και Hendrik J. Bronkhorst, δικηγόρο στο Hoge Raad der Nederlanden, ενεργούντες κατ' εντολή του δικηγορικού γραφείου Burges Salmon, solicitors, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Luc Frieden, 62, avenue Guillaume,

προσφεύγοντες-ενάγοντες,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τους Arthur Brautigan, νομικό σύμβουλο, και Michael Bishop, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Bruno Eynard, γενικό διευθυντή της διευθύνσεως νομικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad Adenauer,

και

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικά από τους Gérard Rozet, νομικό σύμβουλο, και Xavier Lewis, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, στη συνέχεια δε από τον Rozet και τον Christopher Docksey, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθών-εναγομένων,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ, των άρθρων 8, παράγραφος 2, στοιχείο α', και 14, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2187/93 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημιώσεως σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ L 196, σ. 6), και αγωγή αποζημιώσεως κατ' εφαρμογήν των άρθρων 178 και 215 της Συνθήκης ΕΟΚ, προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν οι προσφεύγοντες λόγω του ότι εμποδίστηκαν να διαθέσουν γάλα στην αγορά κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984 (ΕΕ L 132, σ. 11),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

(πρώτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Saggio, Πρόεδρο, C. W. Bellamy, A. Καλογερόπουλο, V. Tiili και R. M. Moura Ramos, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 21ης Μαΐου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά και κανονιστικό πλαίσιο

- 1 Για να μειώσει το πλεόνασμα της παραγωγής γάλακτος στην Κοινότητα, το Συμβούλιο εξέδωσε το 1977 τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1078/77, της 17ης Μαΐου 1977, περί θεσπίσεως συστήματος προμηδοτήσεων για τη μη εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και τη μετατροπή των αγελών βοοειδών γαλακτοκομικής κατευθύνσεως (JO L 131, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός παρείχε προμηδότηση στους παραγωγούς σε αντιστάθμιση της εκ μέρους τους αναλήψεως υποχρεώσεως περί μη διαθέσεως στο εμπόριο γάλακτος ή περί μετατροπής των αγελών τους για περίοδο πέντε ετών.
- 2 Οι προσφεύγοντες-ενάγοντες (στο εξής: προσφεύγοντες), παραγωγοί γάλακτος στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, ανέλαβαν τέτοιες υποχρεώσεις, οι οποίες έληξαν στις 11 Μαρτίου 1984 και στις 13 Μαΐου 1985, αντιστοίχως.
- 3 Το 1984, προς αντιμετώπιση της υπερπαραγωγής που εξακολουθούσε να υφίσταται, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 856/84, της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ L 90, σ. 10), για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82). Με το νέο άρθρο 5γ του τελευταίου αυτού κανονισμού επιβλήθηκε «πρόσθετη εισφορά» επί των ποσοτήτων γάλακτος που παραδίδουν οι παραγωγοί όταν αυτές υπερβαίνουν μια «ποσότητα αναφοράς».

- 4 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13, στο εξής: κανονισμός 857/84), καθόρισε την ποσότητα αναφοράς για κάθε παραγωγό βάσει της παραγωγής που παραδόθηκε κατά τη διάρκεια ενός έτους αναφοράς, ήτοι του ημερολογιακού έτους 1981, με την επιφύλαξη της δυνατότητας των κρατών μελών να επιλέξουν το ημερολογιακό έτος 1982 ή 1983. Ο κανονισμός αυτός συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 (ΕΕ L 132, σ. 11, στο εξής: κανονισμός 1371/84).
- 5 Οι υποχρεώσεις μη εμπορίας ή μετατροπής των προσφευγόντων κάλυπταν αυτά τα έτη αναφοράς. Επειδή δεν είχαν παραγάγει γάλα κατά τη διάρκεια των ετών αυτών, οι προσφεύγοντες δεν μπόρεσαν να λάβουν ποσότητα αναφοράς ούτε, κατά συνέπεια, να διαθέσουν στο εμπόριο ποσότητα γάλακτος που να μην επιβαρύνεται με την πρόσθετη εισφορά.
- 6 Με αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, 120/86, Mulder (Συλλογή 1988, σ. 2321, στο εξής: απόφαση Mulder I), και 170/86, von Deelzen (Συλλογή 1988, σ. 2355), το Δικαστήριο έκρινε ανίσχυρο τον κανονισμό 857/84, όπως αυτός συμπληρώθηκε με τον κανονισμό 1371/84, λόγω παραβίασεως της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 7 Σε εκτέλεση των δύο αυτών αποφάσεων, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στον άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 84, σ. 2, στο εξής: κανονισμός 764/89). Κατ' εφαρμογήν αυτού του τροποποιητικού κανονισμού, στους παραγωγούς οι οποίοι είχαν αναλάβει υποχρεώσεις μη εμπορίας ή μετατροπής χορηγήθηκε μια «ειδική» ποσότητα αναφοράς (καλούμενη, επίσης, ποσόστωση). Οι εν λόγω παραγωγοί ονομάζονται «παραγωγοί SLOM I».

- 8 Η χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς εξηρτάτο από διάφορες προϋποθέσεις. Το Δικαστήριο έκρινε ανίσχυρες ορισμένες από τις προϋποθέσεις αυτές, με αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, Spagl (Συλλογή 1990, σ. I-4539), και C-217/89, Pastätter (Συλλογή 1990, σ. I-4585).
- 9 Κατόπιν των αποφάσεων αυτών, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91, της 13ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 150, σ. 35, στο εξής: κανονισμός 1639/91), με τον οποίο χορηγήθηκε ειδική ποσότητα αναφοράς στους οικείους παραγωγούς. Οι παραγωγοί αυτοί αποκαλούνται «παραγωγοί SLOM II».
- 10 Ένας από τους παραγωγούς που είχε ασκήσει την προσφυγή η οποία οδήγησε στην έκδοση αποφάσεως περί του ανισχύρου του κανονισμού 857/84 είχε ασκήσει στο μεταξύ, με άλλους παραγωγούς, αγωγή αποζημίωσης κατά του Συμβουλίου και της Επιτροπής προς αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τη μη χορήγηση ποσότητας αναφοράς στο πλαίσιο της εφαρμογής του ως άνω κανονισμού.
- 11 Με απόφαση της 19ης Μαΐου 1992, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3061, στο εξής: απόφαση Mulder II ή υπόθεση Mulder II), το Δικαστήριο έκρινε ότι η Κοινότητα είναι υπεύθυνη για τις ζημίες αυτές. Με την απόφαση αυτή δόθηκε στους διαδίκους προθεσμία ενός έτους για να συμφωνήσουν επί του ύψους της αποζημίωσης. Δεδομένου ότι οι διάδικοι δεν κατέληξαν σε συμφωνία επ' αυτού, απαναλήφθηκε η διαδικασία για να δοθεί η δυνατότητα στο Δικαστήριο να καθορίσει, με απόφαση περατώνουσα τη διαδικασία, τα κριτήρια εκτιμήσεως της ζημίας.
- 12 Από την απόφαση Mulder II προκύπτει ότι κάθε παραγωγός, ο οποίος εμπόδιστηκε να διαθέσει γάλα στο εμπόριο αποκλειστικά λόγω της εκ μέρους του αναλήψεως υποχρεώσεως περί μη εμπορίας ή περί μετατροπής, δικαιούται, καταρχήν, να λάβει αποζημίωση.

13 Αντιμετωπίζοντας ένα μεγάλο αριθμό εμπλεκόμενων παραγωγών και λόγω των δυσχερειών που θα προέκυπταν από τη διαπραγμάτευση ατομικών λύσεων, το Συμβούλιο και η Επιτροπή δημοσίευσαν στις 5 Αυγούστου 1992 την ανακοίνωση 92/C 198/04 (ΕΕ C 198, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση ή ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου). Στην ανακοίνωση αυτή τα κοινοτικά όργανα αναφέρθηκαν πρώτα στις συνέπειες της απόφασης Mulder II, εκφράζοντας στη συνέχεια την πρόθεσή τους να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα αποζημίωσης των ενδιαφερόμενων παραγωγών προκειμένου να συμμορφωθούν πλήρως προς αυτήν. Μέχρι της λήψης των μέτρων αυτών τα κοινοτικά όργανα ανέλαβαν την υποχρέωση να μην επικαλεσθούν έναντι οποιουδήποτε παραγωγού δικαιουμένου αποζημίωσης την παραγραφή που προκύπτει από το άρθρο 43 του Οργανισμού (ΕΚ) του Δικαστηρίου. Ωστόσο, η εν λόγω ανάληψη υποχρέωσης εξηρτάτο από την προϋπόθεση ότι το δικαίωμα αποζημίωσης δεν είχε εισέτι παραγραφεί την ημερομηνία δημοσίευσης της ανακοίνωσης ή την ημερομηνία κατά την οποία ο παραγωγός απευθύνθηκε σε κάποιο από τα ως άνω κοινοτικά όργανα. Τέλος, τα κοινοτικά όργανα διαβεβαίωσαν τους παραγωγούς ότι δεν θα είχε γι' αυτούς δυσμενείς συνέπειες η μη προβολή διεκδικήσεων μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της ανακοίνωσης και μέχρι την ημερομηνία λήψης συγκεκριμένων μέτρων αποζημίωσης.

14 Στο πλαίσιο όσων εξετάθησαν με την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2187/93, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημίωσης σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ L 196, σ. 6, στο εξής: κανονισμός 2187/93). Ο κανονισμός προβλέπει προσφορά κατ' αποκοπή αποζημίωσης στους παραγωγούς που έλαβαν ειδικές ποσότητες αναφοράς υπό τις προβλεπόμενες από τους κανονισμούς 764/89 και 1639/91 προϋποθέσεις.

15 Το άρθρο 8 του κανονισμού 2187/93 ορίζει ότι η αποζημίωση καταβάλλεται μόνο για την περίοδο για την οποία το δικαίωμα προς αποζημίωση δεν παραγράφηκε. Η ημερομηνία διακοπής της πενταετούς προθεσμίας παραγραφής που προβλέπει το άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου είναι η ημερομηνία υποβολής αιτήματος σε ένα από τα εν λόγω κοινοτικά όργανα ή η ημερομηνία της εγγραφής της αγωγής στο Πρωτόκολλο του Δικαστηρίου ή ακόμη, το αργότερο, η 5η Αυγούστου 1992, ημερομηνία δημοσίευσης της προαναφερθείσας ανακοίνωσης (άρθρο 8, παράγραφος 2, στοιχείο α'). Η περίοδος για την οποία καταβάλλεται αποζημίωση αρχίζει πέντε έτη πριν από την ημερομηνία διακοπής της παραγραφής και λήγει με τη χορήγηση στον παραγωγό ειδικής ποσότητας αναφοράς κατ' εφαρμογή των κανονισμών 764/89 και 1639/91.

- 16 Κατά το άρθρο 14, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού 2187/93, η αποδοχή της προσφοράς συνεπάγεται παραίτηση από οποιαδήποτε αξίωση έναντι των κοινοτικών οργάνων όσον αφορά την επίμαχη ζημία.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 17 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Οκτωβρίου 1993, η Mary Aharn και 588 άλλοι προσφεύγοντες, μεταξύ των οποίων οι Alfred Thomas Edward Saint και Christopher Murray, ζήτησαν να ακυρωθούν τα άρθρα 8, παράγραφος 2, στοιχείο α', και 14, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού 2187/93, καθώς και να υποχρεωθεί η Κοινότητα να αποκαταστήσει τη ζημία που υπέστησαν επειδή εμποδίστηκαν να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84, όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό 1371/84.
- 18 Στις 22 Δεκεμβρίου 1993, ο Abbot Trust και άλλοι 314 προσφεύγοντες της παρούσας υποθέσεως υπέβαλαν αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων, ζητώντας αναστολή εκτελέσεως του άρθρου 14, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 2187/93, για περίοδο τριών εβδομάδων από της ημερομηνίας εκδόσεως διάταξης στην υπόθεση T-555/93 R, Jones κ.λπ. κατά Συμβουλίου, στο πλαίσιο της οποίας εξητείτο η αναστολή εκτελέσεως του κανονισμού 2187/93, ειδικότερα δε των άρθρων 8 και 14, τέταρτο εδάφιο, ή κατά τη διάρκεια της προθεσμίας δύο μηνών από της παραλαβής της προσφοράς αποζημιώσεως που προβλέπει ο κανονισμός αυτός, ανάλογα με το ποια από τις δύο αυτές περιόδους είναι η μεγαλύτερη. Με διάταξη της 12ης Ιανουαρίου 1994, T-554/93 R, Abbott Trust κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-1), ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής δέχθηκε το αίτημα αυτό. Η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων T-554/93 R περατώθηκε με απορριπτική διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 1ης Φεβρουαρίου 1994, T-278/93 R, T-555/93 R, T-280/93 R και T-541/93 R, Jones κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-11).
- 19 Στις 27 και τις 25 Ιανουαρίου 1994, αντιστοίχως, οι αρμόδιες εθνικές αρχές απηύθυναν στους Saint και Murray, στο όνομα και για λογαριασμό του Συμβουλίου και της Επιτροπής, προσφορές αποζημιώσεως στο πλαίσιο του κανονισμού 2187/93.

- 20 Με διάταξη της 30ής Αυγούστου 1994 επετράπη στην Επιτροπή, καθής στρέφεται μόνον η αγωγή αποζημιώσεως, να παρέμβει στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως προς στήριξη των αιτημάτων του Συμβουλίου.
- 21 Δεδομένου ότι, εξαιρέσει των Saint και Murray, οι προσφεύγοντες παραιτήθηκαν από την προσφυγή και την αγωγή τους, η υπόθεση διεγράφη από το Πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου καθόσον τους αφορά, με διατάξεις της 8ης Ιουνίου (586 προσφεύγοντες) και της 10ης Νοεμβρίου 1995 (ένας προσφεύγων).
- 22 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πρώτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Οι διάδικοι ανέπτυξαν τις παρατηρήσεις τους κατά τη συνεδρίαση της 21ης Μαΐου 1996.
- 23 Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει τα άρθρα 8, παράγραφος 2, στοιχείο α', και 14, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού 2187/93·
 - να υποχρεώσει την Κοινότητα να καταβάλει αποζημίωση 18 403 ECU στον Saint και 9 342,497 ECU στον Murray, εντόκως με επιτόκιο 8 % ετησίως από της 19ης Μαΐου 1992, υπολογιζόμενη σύμφωνα με τη μέθοδο που προβλέπεται στα άρθρα 6 και 11 του κανονισμού 2187/93 εφαρμοζόμενη στο σύνολο της περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας οι προσφεύγοντες εμποδίστηκαν να διαθέσουν γάλα στο εμπόριο·
 - επικουρικώς, να υποχρεώσει την Κοινότητα να καταβάλει αποζημίωση 6 658 ECU στον Saint και 4 306,626 ECU στον Murray, ποσά τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με τον κανονισμό 2187/93, εφαρμοζόμενο μόνο στην περίοδο την οποία ο κανονισμός αυτός προβλέπει·
 - να καταδικάσει τα καθών-εναγόμενα κοινοτικά όργανα στα δικαστικά έξοδα.

- 24 Το Συμβούλιο, καθού και εναγόμενο, ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή ακυρώσεως και την αγωγή αποζημιώσεως ως απαράδεκτες ή, επικουρικώς, ως αβάσιμες·
 - να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.
- 25 Η Επιτροπή, παρεμβαίνουσα υπέρ του Συμβουλίου όσον αφορά την προσφυγή ακυρώσεως και καθής-εναγόμενη στο πλαίσιο της αγωγής αποζημιώσεως, ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή ακυρώσεως και την αγωγή αποζημιώσεως ως απαράδεκτες ή, επικουρικώς, ως αβάσιμες·
 - να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Επί της προσφυγής ακυρώσεως

- 26 Οι προσφεύγοντες επικαλούνται τρεις λόγους ακυρώσεως, που στηρίζονται σε παράβαση του άρθρου 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σε παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και παραβίαση της αρχής της ισότητας.
- 27 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, παρεμβαίνουσα, επικαλείται το απαράδεκτο της προσφυγής ακυρώσεως, εν πάση περιπτώσει δε αμφισβητεί τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως.

Επί του παραδεκτού

28 Το Συμβούλιο προβάλλει δύο λόγους απαραδέκτου. Με τον πρώτο λόγο υποστηρίζει ότι ο κανονισμός 2187/93 δεν αφορά ατομικά και άμεσα τους προσφεύγοντες. Με τον δεύτερο λόγο διατείνεται ότι οι παραγωγοί δεν μπορούν νομικά να προσβάλουν τον κανονισμό με την ιδιότητα του αποδέκτη προσφοράς αποζημιώσεως.

29 Με τις παρατηρήσεις της υπό την ιδιότητα της παρεμβαίνουσας, η Επιτροπή υποστηρίζει τα αιτήματα του Συμβουλίου, χωρίς ωστόσο να προσθέτει άλλους λόγους.

30 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρέπει να εξετασθεί καταρχάς ο δεύτερος λόγος απαραδέκτου, καθόσον η ανάλυση των αποτελεσμάτων της προσβαλλομένης πράξεως προηγείται εκείνης του ζητήματος αν η εν λόγω πράξη επηρεάζει άμεσα και ατομικά τους προσφεύγοντες.

Επί των αποτελεσμάτων της προσβαλλομένης πράξεως

— Επιχειρηματολογία των διαδίκων

31 Το Συμβούλιο διατείνεται ότι ο κανονισμός 2187/93 δεν αποτελεί πράξη δεκτική δικαστικού ελέγχου. Ο κανονισμός αυτός στερείται δεσμευτικού αποτελέσματος, καθόσον δεν μεταβάλλει τη νομική θέση των παραγωγών χωρίς τη συναίνεσή τους.

32 Η Επιτροπή προσθέτει ότι η λύση της υποβολής, μέσω κανονισμού, μιας μη δεσμευτικής συμβατικής προσφοράς στους παραγωγούς SLOM επελέγη λόγω των δυσχερειών που θα προέκυπταν από τη διαπραγμάτευση ατομικών

συμβάσεων με κάθε παραγωγό. Επικαλούμενη τη διάταξη του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1989, 151/88, Ιταλία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 1255), και την απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1990, T-116/89, Prodifarma κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1990, σ. II-843), διατείνεται ότι δεν υφίσταται καμία νομική υποχρέωση αποδοχής της προσφοράς, η οποία, εφόσον δεν γίνεται αποδεκτή, δεν έχει επίπτωση επί της συνεχίσεως των ένδικων διαδικασιών που έχουν ήδη αρχίσει.

- 33 Τα στοιχεία της προσφοράς αυτής είναι τα ίδια με αυτά τα οποία θα μπορούσαν να περιληφθούν σε πρόταση συνάψεως συμβάσεως που θα απηύθυνε απευθείας η Κοινότητα σε κάθε παραγωγό. Ο κανονισμός αποτελεί απλώς το μέσο υποβολής της προσφοράς. Προσδιορίζει δε μόνο τη μέθοδο την οποία η Κοινότητα δεσμεύτηκε να ακολουθήσει σε περίπτωση αποδοχής της προσφοράς (απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 1991, C-66/91 και C-66/91 R, Emerald Meats κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-1143). Η μορφή του κανονισμού επελέγη διότι με τον τρόπο αυτό παρέχονται εγγυήσεις όσον αφορά τη σοβαρότητα της ενέργειας των κοινοτικών οργάνων. Η προσφυγή δεν αφορά τις μοναδικές δεσμευτικές διατάξεις του κανονισμού, ήτοι εκείνες που αφορούν τις αρμόδιες για να ενεργήσουν στο όνομα της Κοινότητας αρχές και εκείνες που προβλέπουν τις οικονομικές συνέπειες της αποδοχής της προσφοράς.
- 34 Καταλήγοντας, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, κατά τη νομολογία (απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1971, 22/70, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 729), καθοριστικό στοιχείο για τον προσδιορισμό του αν μια πράξη είναι δεκτική προσφυγής είναι το περιεχόμενο και όχι η μορφή της. Όμως, από την ανάλυση του κανονισμού 2187/93 προκύπτει ότι η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του προσφορά δεν διαφέρει από οποιαδήποτε άλλη συμβατική προσφορά την οποία απευθύνει ένα κοινοτικό όργανο απευθείας σε παραγωγό. Δεδομένου ότι όροι μιας τέτοιας προσφοράς δεν μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο προσφυγής, το ίδιο ισχύει για τις διατάξεις του προαναφερθέντος κανονισμού, που είναι της ίδιας φύσεως.
- 35 Κατά τους παραγωγούς, ενόψει των περιστάσεων, οι περισσότεροι παραγωγοί SLOM δεν έχουν άλλη δυνατότητα παρά να δεχθούν την προσφορά που τους γίνεται δυνάμει του κανονισμού 2187/93. Όμως, η ίδια η Επιτροπή δέχθηκε ότι είναι δεκτικός προσφυγής ένας κανονισμός εφόσον επιβάλλει υποχρεωτική διευθέτηση μιας διαφοράς χωρίς την παραμικρή δυνατότητα διαφορετικής επιλογής. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

36 Μόνο οι πράξεις που παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας κατά τρόπο σαφή τη νομική του θέση, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψη 9· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 30ής Νοεμβρίου 1992, T-36/92, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2479, σκέψη 38, και της 21ης Οκτωβρίου 1993, T-492/93 και T-492/93 R, Nutril κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1023, σκέψη 24· απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1996, T-154/94, Comité des salines de France και Compagnie des salins du Midi et des salines de l'Est κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1377, σκέψη 37).

37 Εν προκειμένω, από την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2187/93 και από το συνδυασμό των άρθρων 1, 8 και 14 προκύπτει σαφώς ότι ο εν λόγω κανονισμός θεσπίζει ένα σύστημα προσφοράς αποζημίωσης στους παραγωγούς SLOM I και SLOM II. Πράγματι, στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη και στα άρθρα 8 και 14 χρησιμοποιείται ο όρος «προσφορά», οι εκφράσεις «η αποζημίωση καταβάλλεται μόνο (...)», «καταβάλλεται η αποζημίωση», καθώς και η έκφραση «προσφορά αποζημίωσης». Επίσης, από την τέταρτη αιτιολογική σκέψη και, ιδίως, από το άρθρο 11 του προσβαλλομένου κανονισμού προκύπτει ότι οι προσφορές έχουν τον χαρακτήρα καταβολής ενός κατ' αποκοπήν ποσού, καθόσον αυτές υπολογίζονται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ζημιές που συγκεκριμένα υπέστησαν οι ενδιαφερόμενοι ούτε οι λεπτομέρειες της καταστάσεως κάθε παραγωγού. Οι παραγωγοί διαθέτουν προθεσμία δύο μηνών προς αποδοχή της προσφοράς. Η αποδοχή της προσφοράς συνεπάγεται παραίτηση από οποιαδήποτε αξίωση έναντι των κοινοτικών οργάνων όσον αφορά την προκληθείσα ζημία (άρθρο 14, τέταρτο εδάφιο). Αντιθέτως, σε περίπτωση αρνήσεως αποδοχής της προσφοράς, αυτή παύει πλέον να δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα στο μέλλον (άρθρο 14, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού), οι παραγωγοί όμως εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν αγωγή αποζημίωσης κατά της Κοινότητας.

38 Συνεπώς, όπως εκθέτει το Συμβούλιο, προκύπτει ότι ο κανονισμός 2187/93 προβλέπει απλώς την προσφορά αποζημίωσης στους παραγωγούς γάλακτος που υπέστησαν ζημιές λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84, για την περίοδο που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 8. Πιο συγκεκριμένα, οι κανόνες που διέπουν την προσφορά ενός κατ' αποκοπή ποσού παρέχουν στους εν λόγω παραγωγούς τη δυνατότητα να ζητήσουν να τους υποβληθεί η προσφορά, έχουν δε δίμηνη προθεσμία προς αποδοχή της. Από τη φύση της

προσφοράς προκύπτει ότι η αποδοχή της επιφέρει ορισμένες συνέπειες, καθόσον συνεπάγεται την παραίτηση από οποιαδήποτε αξίωση έναντι των κοινοτικών οργάνων. Ωστόσο, η αποδοχή αποτελεί επιλογή που επαφίεται στην κρίση των παραγωγών.

- 39 Σε περίπτωση που δεν δεχθεί την προσφορά, ο παραγωγός βρίσκεται ακριβώς στην ίδια κατάσταση στην οποία θα βρισκόταν αν δεν είχε εκδοθεί ο εν λόγω κανονισμός, καθόσον εξακολουθεί να έχει το δικαίωμα προς άσκηση αγωγής αποζημίωσης δυνάμει των άρθρων 178 και 215 της Συνθήκης ΕΚ.
- 40 Επομένως, από το περιεχόμενο του προσβαλλόμενου κανονισμού προκύπτει ότι το Συμβούλιο παρέσχε στους δικαιούμενους αποζημιώσεως παραγωγούς μία ακόμα δυνατότητα αποζημιώσεως. Οι παραγωγοί είχαν ήδη στη διάθεσή τους, όπως προαναφέρθηκε, τη δυνατότητα ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως βάσει των άρθρων 178 και 215 της Συνθήκης. Όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 2187/93, δεδομένου ότι ο αριθμός των ενδιαφερόμενων παραγωγών (βλ. ανωτέρω σκέψη 13) απέκλειε τη δυνατότητα να ληφθεί υπόψη η ατομική κατάσταση του καθενός, ο προσβαλλόμενος κανονισμός τους παρέχει τη δυνατότητα να λάβουν την αποζημίωση που δικαιούνται χωρίς άσκηση αγωγής αποζημιώσεως.
- 41 Έτσι, ο κανονισμός 2187/93 έχει, όσον αφορά τους παραγωγούς, τον χαρακτήρα συμβατικής προτάσεως, η αποδοχή της οποίας είναι προαιρετική, αποτελεί δε εναλλακτική λύση έναντι της δικαστικής επιλύσεως της διαφοράς. Η νομική κατάσταση των ενδιαφερόμενων παραγωγών δεν επηρεάζεται αρνητικά, καθόσον η προσβαλλόμενη πράξη δεν περιορίζει τα δικαιώματά τους. Αντιθέτως, αυτή περιορίζεται στην παροχή μιας συμπληρωματικής δυνατότητας αποζημιώσεώς τους.
- 42 Όσον αφορά τα άρθρα 8 και 14 του κανονισμού 2187/93, την ακύρωση των οποίων ζητούν ειδικότερα οι προσφεύγοντες, τα άρθρα αυτά απλώς προβλέπουν την περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας προσφέρεται η αποζημίωση και καθορίζουν τις συνέπειες της αποδοχής της προσφοράς. Όμως, δεδομένου ότι η αποδοχή είναι προαιρετική, η τυχόν παραγωγή συνεπειών εκ των διατάξεων αυτών εξακολουθεί να εξαρτάται από τη βούληση κάθε παραγωγού στον οποίο απευθύνεται συμβατική πρόταση.

- 43 Υπό τις συνθήκες αυτές και λαμβανομένων υπόψη όσων δέχθηκε το Δικαστήριο σχετικά με τις πράξεις που απλώς εκφράζουν την πρόθεση ενός κοινοτικού οργάνου (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 114/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 5289, σκέψεις 12 και 13), το Πρωτοδικείο κρίνει ότι ο κανονισμός 2187/93, καθόσον προβλέπει μια προσφορά απευθυνόμενη στους παραγωγούς, δεν είναι πράξη δυνάμενη να προσβληθεί εκ μέρους τους στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως.
- 44 Πρέπει να προστεθεί ότι, εκτός από την προσφορά αποζημιώσεως και τις προϋποθέσεις από τις οποίες αυτή εξαρτάται, ο κανονισμός 2187/93 δεν παράγει καμιά νομική συνέπεια έναντι των παραγωγών. Πράγματι, οι διατάξεις του κανονισμού που δεν αφορούν την προσφορά αποζημιώσεως και τις σχετικές προϋποθέσεις εφαρμόζονται μόνο επί των εθνικών αρχών.
- 45 Κατά συνέπεια, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξετασθεί ο πρώτος λόγος απαράδεκτου, η προσφυγή ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί της αγωγής αποζημιώσεως

- 46 Οι προσφεύγοντες ζητούν να υποχρεωθεί η Κοινότητα, βάσει του άρθρου 215 της Συνθήκης, να αποκαταστήσει τις ζημιές τις οποίες ισχυρίζονται ότι υπέστησαν. Οι ζημιές αυτές υπολογίζονται, βάσει του προβλεπόμενου από τον κανονισμό 2187/93 τρόπου υπολογισμού, για το σύνολο της περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας εμποδίστηκαν να παράγουν γάλα και όχι μόνο για την περίοδο που ελήφθη υπόψη από τον εν λόγω κανονισμό. Ο Saint ζητεί αποζημίωση 18 403 ECU και ο Murray 9 342,497 ECU, εντόκως προς 8 % ετησίως από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως Mulder II.

- 47 Επικουρικώς, οι προσφεύγοντες ζητούν να υποχρεωθεί η Κοινότητα να καταβάλει την αποζημίωση που προκύπτει από την εφαρμογή του κανονισμού 2187/93, με τις ρυθμίσεις που αυτός προβλέπει.
- 48 Τα κοινοτικά όργανα επικαλούνται το απαράδεκτο της αγωγής αποζημιώσεως.
- 49 Με το υπόμνημα απαντήσεώς του, ο Saint τροποποίησε το ποσό της αιτούμενης αποζημιώσεως, επικαλούμενος σφάλμα κατά την εφαρμογή των στοιχείων υπολογισμού που προβλέπει ο κανονισμός 2187/93. Αυξάνει το κύριο αίτημά του σε 30 686 ECU και το επικουρικό του αίτημα σε 12 052,12 λίρες στερλίνες (UK£). Ο Murray αυξάνει το ποσό του επικουρικού του αιτήματος σε 4 724,27 ιρλανδικές λίρες (IR£).
- 50 Βασιζόμενοι σε πραγματογνωμοσύνες, οι δύο προσφεύγοντες διατείνονται ότι η πραγματική τους ζημία υπερβαίνει τις αιτηθείσες αποζημιώσεις. Η ζημία του Saint ανέρχεται σε 43 301 UK£ και εκείνη του Murray σε 17 781 IR£.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 51 Το Συμβούλιο διατείνεται ότι οι αγωγές αποζημιώσεως είναι απαράδεκτες διότι δεν είναι σύμφωνες προς όσα επιτάσσει ο Κανονισμός Διαδικασίας. Στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, εναπόκειται στον ενάγοντα να παράσχει, με το δικόγραφο της αγωγής του, διευκρινίσεις όσον αφορά το ύψος της προκληθείσας ζημίας και να προσκομίσει παράλληλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Στην υπό κρίση υπόθεση, οι προσφεύγοντες έπρεπε επίσης να δηλώσουν τα εισοδήματα που προέρχονται από την άσκηση άλλης δραστηριότητας κατά την περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας εμποδίστηκαν να παράγουν γάλα.

52 Κατά την Επιτροπή, οι προσφεύγοντες πρέπει να αποδείξουν ότι υφίσταται σχέση αιτίου και αποτελέσματος μεταξύ της πράξεως των κοινοτικών οργάνων και των προκληθεισών ζημιών. Όμως, οι προσφεύγοντες περιορίστηκαν στην παράθεση στοιχείων που στηρίζονται στον κανονισμό 2187/93. Οι αγωγές τους είναι απαράδεκτες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, T-64/89, Automec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-367, σκέψεις 73 έως 76), καθόσον μάλιστα δεν γίνεται επίκληση ειδικών περιστάσεων που παρεμπόδισαν τον προσδιορισμό των πραγματικών ζημιών. Επιπλέον, τα ποσά των προβαλλόμενων με το υπόμνημα απαντήσεως ζημιών βασίζονται σε υπολογισμούς των προσφευγόντων, οι οποίοι, κατά τα λοιπά, δεν ανέφεραν κανένα στοιχείο που να διευκρινίζει την ακολουθηθείσα μέθοδο.

53 Οι προσφεύγοντες αμφισβητούν την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή. Θεωρούν ότι η αγωγή τους πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 44 του Κανονισμού Διαδικασίας, καθόσον περιλαμβάνει συνοπτική παράθεση των προβαλλόμενων λόγων. Προς στήριξη του υπομνήματος απαντήσεώς τους προσκομίζουν νέα αποδεικτικά στοιχεία, ιδίως εκθέσεις πραγματογνωμόνων.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

54 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιλαμβάνει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των προβαλλομένων ισχυρισμών.

55 Εν προκειμένω, το ζήτημα αν το δικόγραφο πληροί τις προϋποθέσεις της διατάξεως αυτής δεν μπορεί να εξετασθεί εκτός του ειδικού πλαισίου που συνθέτουν οι δικαστικές διαφορές περί ποσοστώσεων γάλακτος. Πράγματι, με την αγωγή ζητείται η αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν οι προσφεύγοντες ως παραγωγοί γάλακτος, λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84.

56 Όμως, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι οι προσφεύγοντες έλαβαν προσφορές αποζημιώσεως κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας, με ημερομηνία 27 και 25 Ιανουαρίου 1994, εκ μέρους των αρμόδιων εθνικών αρχών, στο όνομα και για λογαριασμό του Συμβουλίου και της Επιτροπής, στο πλαίσιο του κανονισμού 2187/93. Με την πράξη αυτή η

Κοινότητα αποσκοπεί στην αποζημίωση των παραγωγών που πληρούν τις προϋποθέσεις οι οποίες καθορίζονται με την απόφαση Mulder II (βλ. ανωτέρω, σκέψεις 13 και 14). Κατά συνέπεια, στο στάδιο αυτό της συλλογιστικής, χωρίς να προδικάζεται η δυνατότητα εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού με βάση τον τρόπο που εκθέτουν οι προσφεύγοντες, πράγμα το οποίο αποτελεί ζήτημα ουσίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα κοινοτικά όργανα αναγνώρισαν ότι οι προσφεύγοντες πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει ο κανονισμός, ήτοι ύπαρξη ζημίας προκύπτουσας από το γεγονός ότι αυτοί εμπόδι-στηκαν παρανόμως από την Κοινότητα να παραδώσουν γάλα.

- 57 Στο πλαίσιο αυτό, ο προβαλλόμενος με το δικόγραφο της αγωγής ισχυρισμός περί υπέρξεως ζημίας οφειλομένης σε πράξη των κοινοτικών οργάνων αρκεί προς πλήρωση των προϋποθέσεων του Κανονισμού Διαδικασίας, δεδομένης της προσφοράς αποζημιώσεως που υποβλήθηκε στους προσφεύγοντες στο όνομα και για λογαριασμό των καθών. Εξάλλου, η συνοπτικότητα του δικογράφου της αγωγής δεν εμπόδισε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υπερασπίσουν ουσιαστικά τα συμφέροντά τους.
- 58 Στο ίδιο πλαίσιο, η μνεία των προβαλλομένων νομικών λόγων μπορεί να είναι πολύ συνοπτική στο δικόγραφο της αγωγής, εφόσον ο ενάγων, όπως συμβαίνει στην υπό κρίση υπόθεση (βλ. κατωτέρω, σκέψη 101), παρέχει κάθε χρήσιμη διευκρίνιση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαΐου 1975, 74/74, CNTA κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 157, σκέψη 4), ιδίως με προσκόμιση πράγματος πραγματογνωμοσύνης.
- 59 Επομένως, στην υπό κρίση υπόθεση το δικόγραφο της αγωγής περιλαμβάνει επαρκή στοιχεία ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις του Κανονισμού Διαδικασίας, οπότε η αγωγή αποζημιώσεως είναι παραδεκτή.
- 60 Συνεπώς, ενόψει των κυρίων και επικουρικών αιτημάτων των προσφευγόντων, πρέπει να εξετασθούν διαδοχικά το ζήτημα της υπέρξεως και της εκτάσεως δικαιώματος προς αποζημίωση στηριζόμενου στο άρθρο 215 της Συνθήκης, στη συνέχεια δε της υπέρξεως δικαιώματος αποζημιώσεως που να στηρίζεται ειδικά στον κανονισμό 2187/93, τέλος δε το ζήτημα του ύψους της αποζημιώσεως.

Επί της υπάρξεως και της εκτάσεως δικαιώματος αποζημιώσεως στηριζομένου το άρθρο 215 της Συνθήκης

Επί της υπάρξεως δικαιώματος αποζημιώσεως

- 61 Οι προσφεύγοντες επικαλούνται τις ζημίες που υπέστησαν στο σύνολο της περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας εμποδίστηκαν να παράγουν γάλα κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84.
- 62 Τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα αμφισβητούν το υποστατό των προβαλλόμενων ζημιών.
- 63 Όσον αφορά τα αιτήματα αποζημιώσεως, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από την απόφαση Mulder II προκύπτει ότι η Κοινότητα υπέχει ευθύνη έναντι κάθε παραγωγού που υπέστη αποκαταστάσιμη ζημία λόγω του γεγονότος ότι εμποδίστηκε να παραδώσει γάλα κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84, όπως παραδέχθηκαν τα κοινοτικά όργανα με την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου (σημεία 1 και 3).
- 64 Ενόψει των εγγράφων που κατατέθηκαν στη δικογραφία και τα οποία δεν αμφισβήτησαν τα καθόν όργανα, οι προσφεύγοντες βρίσκονται στην κατάσταση των παραγωγών τους οποίους αφορά η ανακοίνωση αυτή. Δεδομένου ότι ανέλαβαν υποχρεώσεις μη εμπορίας στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77, εμποδίστηκαν να επαναλάβουν τη διάθεση γάλακτος στην αγορά μετά τη λήξη των ως άνω υποχρεώσεών τους, λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84.
- 65 Εξάλλου, οι αρμόδιες εθνικές αρχές τους υπέβαλαν, στις 27 και στις 25 Ιανουαρίου 1994, αντιστοίχως, στο όνομα και για λογαριασμό του Συμβουλίου και της Επιτροπής και κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2187/93, προσφορές προς αποκατάσταση των προκληθεισών ζημιών.

- 66 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσφεύγοντες έχουν δικαίωμα να ζητήσουν από τα καθόν κοινοτικά όργανα αποκατάσταση των ζημιών τους.
- 67 Εντούτοις, ο καθορισμός του ποσού της αποζημίωσης προϋποθέτει ότι έχει προσδιοριστεί η έκταση του δικαιώματος αποζημίωσης, ήτοι, ειδικότερα, η περίοδος για την οποία οφείλεται αποζημίωση. Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν και σε ποιο βαθμό τα αιτήματα των προσφευγόντων προσκρούουν στην παραγραφή. Προς τούτο, το Πρωτοδικείο θα λάβει υπόψη τα επιχειρήματα που ανέπτυξαν οι διάδικοι επί του ζητήματος αυτού στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως.

Επί της παραγραφής

— Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 68 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η προθεσμία παραγραφής που ορίζει το άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου άρχισε μόλις στις 28 Απριλίου 1988, ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως Mulder I με την οποία κηρύχθηκε ανίσχυρος ο κανονισμός 857/84. Επομένως, τα δικαιώματά τους δεν παρεγράφησαν.
- 69 Επικαλούνται τη νομολογία του Δικαστηρίου (ιδίως τις αποφάσεις της 27ης Ιανουαρίου 1982, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 και 5/81, Birra Wührer κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 85, στο εξής: απόφαση Birra Wührer I, και της 13ης Νοεμβρίου 1984, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 και 282/82, Birra Wührer κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 3693, στο εξής: απόφαση Birra Wührer II), κατά την οποία, καταρχήν, η προθεσμία της παραγραφής δεν μπορεί να αρχίσει πριν πληρωθούν όλες οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η υποχρέωση αποκατάσεως μιας ζημίας. Ωστόσο, κατ' αυτούς, η νομολογία αυτή δεν αποκλείει τη δυνατότητα η έναρξη της παραγραφής να μπορεί να είναι μεταγενέστερη της γενέσεως της ζημίας. Εξάλλου, από την πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο χρόνος ενάρξεως της προθεσμίας παραγραφής μπορεί να είναι σαφώς μεταγενέστερος της συγκεκριμενοποιήσεως της ζημίας. Με την απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 1985,

145/83, Adams κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 3539, στο εξής: απόφαση Adams), το Δικαστήριο έκρινε ότι η παραγραφή δεν μπορεί να αντιτάσσεται σε εκείνον ο οποίος δεν μπόρεσε να λάβει γνώση της αιτίας της ζημίας παρά μόνο μεταγενέστερα και ο οποίος, για τον λόγο αυτό, δεν είχε τη δυνατότητα να ασκήσει την αγωγή του πριν από την εκπνοή της εν λόγω προθεσμίας.

- 70 Κατά τους προσφεύγοντες, εφόσον το Δικαστήριο δεν έχει προηγουμένως διαπιστώσει το παράνομο ενός κοινοτικού κανονισμού, όπως αυτού ο οποίος εμπόδισε τους παραγωγούς SLOM να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος, πρέπει να τεκμαίρεται ότι ο κανονισμός αυτός είναι νόμιμος και δεσμευτικός. Κατά συνέπεια, το σύνολο των προϋποθέσεων από τις οποίες εξηργάτο η υποχρέωση προς αποκατάσταση ζημίας επληρούντο μόνον από της ημερομηνίας εκδόσεως της αποφάσεως Mulder I. Τα άτομα τα οποία υπέστησαν ζημία λόγω του παρανόμου του κανονισμού 857/84, επομένως, έλαβαν γνώση μόνο την ημερομηνία αυτή περί της συρροής των στοιχείων που τους παρείχαν τη δυνατότητα ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως κατά της Κοινότητας.
- 71 Οι προσφεύγοντες θεωρούν ότι το Συμβούλιο δεν μπορεί να αντιτάσσει στην άποψη αυτή τις αναδρομικές συνέπειες της αποφάσεως Mulder I, που ανατρέχουν στην ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 857/84. Υπογραμμίζουν ότι, παρά το ex tunc αποτέλεσμα της αποφάσεως αυτής, το Συμβούλιο έπρεπε να εκδώσει πράξη για την εφαρμογή της και ότι εξέδωσε την πράξη αυτή μόνο μετά από ένα έτος.
- 72 Κατά τους προσφεύγοντες, τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα δεν μπορούν να ισχυρίζονται ότι οι παραγωγοί όφειλαν να προσφύγουν δικαστικώς προς διακοπή της παραγραφής. Δεν το έπραξαν αποκλειστικά και μόνο επειδή εμπιστεύθηκαν τα κοινοτικά όργανα, τα οποία, μη επικαλούμενα την παραγραφή έναντι του ενάγοντος Heinemann στην υπόθεση Mulder II, τους δημιούργησαν την πεποίθηση ότι παραιτήθηκαν από τη δυνατότητα προβολής μιας τέτοιας ενστάσεως.
- 73 Το Συμβούλιο διατείνεται ότι, με την απόφαση Birra Wührer II (σκέψη 22), το Δικαστήριο έκρινε ότι η παραγραφή δεν μπορεί να αρχίσει την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της πράξεως που θεραπεύει την παρανομία προηγουμένης πράξεως. Από αυτό προκύπτει ότι πρέπει να αποκλεισθεί επίσης και η ημερομηνία που προβάλλουν οι προσφεύγοντες, ήτοι εκείνη της εκδόσεως της αποφάσεως Mulder I. Η εν λόγω ημερομηνία είναι στην πραγματικότητα μια παραλλαγή εκείνης της ενάρξεως της ισχύος των κανονισμών που θεράπευσαν την παρανομία του κανονισμού 857/84. Όμως, κατά πάγια νομολογία

(απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαρτίου 1980, 66/79, 127/79 και 128/79, Salumi, Συλλογή τόμος 1980/I, σ. 627) μια απόφαση εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης, όπως η απόφαση Mulder I, διασαφηνίζει την έννομη κατάσταση από την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της οικείας κοινοτικής πράξεως και όχι μόνο από την ημερομηνία της εκδόσεώς της. Κατά συνέπεια, ήδη από της ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 857/84, ήταν παράνομη η μη χορήγηση ποσοτήτων αναφοράς στους ενδιαφερομένους παραγωγούς.

- 74 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η κατάσταση στην προκειμένη υπόθεση είναι εντελώς διαφορετική από εκείνη η οποία οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως Adams. Σ' αυτή την τελευταία υπόθεση, ο ενάγων δεν είχε λάβει γνώση της πραγματικής αιτίας της ζημίας του παρά μόνο πολλά έτη μετά την επέλευσή της, κατόπιν της εκπινοής της κανονικής προθεσμίας παραγραφής. Στην υπό κρίση υπόθεση, αντιθέτως, οι προσφεύγοντες ε γνώριζαν ήδη από της λήξεως της υποχρεώσεώς τους περί μη εμπορίας ότι εμποδιζονταν να παράγουν γάλα. Από τότε λοιπόν ε γνώριζαν την αιτία της καταστάσεως αυτής, δηλαδή τη μη χορήγηση ποσότητας αναφοράς στο πλαίσιο του κανονισμού 857/84.
- 75 Τέλος, το Συμβούλιο διατείνεται ότι δεν επικαλέστηκε την παραγραφή έναντι του ενάγοντος Heinemann στην υπόθεση Mulder II διότι ο ενάγων αυτός την είχε διακόψει με την αποστολή εγγράφου στα κοινοτικά όργανα πριν από την άσκηση της αγωγής του.
- 76 Καταλήγοντας, το Συμβούλιο επικαλείται την παραγραφή έναντι της αγωγής των προσφευγόντων όσον αφορά τις προκληθείσες προ της 5ης Αυγούστου 1987 ζημίες, ήτοι προ πλέον των 5 ετών από της ανακοινώσεως της 5ης Αυγούστου.
- 77 Κατά την Επιτροπή, οι προσφεύγοντες μπορούσαν να ασκήσουν αγωγή ήδη από τη στιγμή που δεν έγινε δεκτό το αίτημά τους περί χορηγήσεως ποσότητας αναφοράς. Πράγματι, δεδομένου ότι η αγωγή αποζημιώσεως έχει αυτοτελή χαρακτήρα, οι προσφεύγοντες θα μπορούσαν εγκύρως να ασκήσουν μια τέτοια αγωγή χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να αποδείξουν ότι η οικεία νομοθετική ρύθμιση ήταν ανίσχυρη (αποφάσεις του Δικαστηρίου CNTA κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, της 28ης Μαρτίου 1979, 90/78, Granaria κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 615, και της 4ης Οκτωβρίου 1979, 241/78, 242/78 και 245/78 έως 250/78, DGV κ.λπ. κατά Συμβουλίου και

Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 499). Η Επιτροπή αμφισβητεί τον ισχυρισμό των προσφευγόντων ότι, πριν από την κήρυξη του ανισχύρου του κανονισμού 857/84, οι παραγωγοί δεν ε γνώριζαν ότι μπορούσαν να ασκήσουν αγωγή αποζημιώσεως. Διατείνεται ότι, στο πλαίσιο της λογικής του ισχυρισμού αυτού, κανείς δεν θα ασκούσε αγωγή αν προηγουμένως μια δημόσια αρχή δεν θα είχε επιτύχει να κηρυχθεί ανίσχυρη η πράξη εξαιτίας της οποίας προκλήθηκαν οι ζημιές. Κατά πάγια νομολογία η δυνατότητα ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως δεν προϋποθέτει την ύπαρξη αποφάσεως αναγνωρίζουσας μια παράνομη ενέργεια (απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Δεκεμβρίου 1971, 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1971, σ. 1025). Επομένως, εναπόκειται στους παραγωγούς να επιδείξουν εγρήγορση κατά την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους. Οι παραγωγοί edίστασαν ενώπιον των κινδύνων που συνδέονταν με την άσκηση αγωγής, το δε τμήμα του δισταγμού αυτού ήταν η πάροδος του χρόνου.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

78 Για να διαπιστωθεί σε ποιο βαθμό έχουν παραγραφεί οι σχετικές αξιώσεις πρέπει να καθοριστεί καταρχάς η ημερομηνία επελεύσεως των ζημιών, πριν από τον προσδιορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία έλαβε χώρα πράξη διακόπτουσα την παραγραφή.

79 Η προβλεπόμενη από το άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου προθεσμία παραγραφής δεν μπορεί να αρχίσει πριν πληρωθούν όλες οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η υποχρέωση αποζημιώσεως (απόφαση Birra Wührer I, σκέψη 10).

80 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο έχει ήδη διαπιστώσει ότι οι προσφεύγοντες πληρούν τις εν λόγω προϋποθέσεις (βλ. ανωτέρω, σκέψη 66).

81 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, η επίσημη διαπίστωση του ανισχύρου του κανονισμού 857/84 δεν αποτελούσε μέρος των προϋποθέσεων από τις οποίες εξηρτάτο η υποχρέωση αποζημιώσεως. Πράγματι, δεδομένου ότι η βάσει του άρθρου 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης αγωγή αποζημιώσεως είναι αυτοτελής σε σχέση με την προσφυγή ακυρώσεως, ούτε η άσκησή της εξαρτάται από τη διαπίστωση του παρανόμου της πράξεως που αποτέλεσε την αιτία των ζημιών.

- 82 Εν προκειμένω, η ζημία την οποία υπέστησαν οι προσφεύγοντες προκλήθηκε απευθείας από κανονιστική πράξη, από τον κανονισμό 857/84. Επομένως, δημιουργήθηκε την ημερομηνία κατά την οποία, μετά τη λήξη των υποχρεώσεων μη εμπορίας, οι προσφεύγοντες θα μπορούσαν να επαναλάβουν τις παραδόσεις γάλακτος αν η Κοινότητα δεν είχε αρνηθεί να τους χορηγήσει ποσότητες αναφοράς. Την ημερομηνία αυτή πληρώθηκαν οι προϋποθέσεις για την άσκηση αγωγής αποζημιώσεων κατά της Κοινότητας.
- 83 Το επιχείρημα το οποίο οι προσφεύγοντες στηρίζουν στο ότι, παρά το *ex tunc* αποτέλεσμα της αποφάσεως του Δικαστηρίου με την οποία ο κανονισμός 857/84 κρίθηκε ανίσχυρος, το Συμβούλιο όφειλε να εκδώσει πράξη προς εκτέλεση της αποφάσεως αυτής δεν είναι βάσιμο. Πράγματι, η εν λόγω πράξη αφορά μόνο την επανάληψη της παραγωγής γάλακτος. Ουδόλως αφορά το ζήτημα της αποζημιώσεως των παραγωγών.
- 84 Δεν είναι λυσιτελής η επίκληση της αποφάσεως Adams, καθόσον οι περιστάσεις της εν λόγω υποθέσεως ήταν διαφορετικές από αυτές της υπό κρίση υποθέσεως. Ο ενάγων στην υπόθεση Adams είχε υποστεί ζημία την οποία μπορούσε ευλόγως να αποδώσει σε τρίτο, αυτή δε η ζημία εξακριβώθηκε υπό συνθήκες βάσει των οποίων δεν μπορούσαν να δημιουργηθούν υποψίες περί υπάρξεως ευθύνης της Κοινότητας. Στο πλαίσιο της αλληλουχίας αυτής, πρέπει να λαμβάνεται πράγματι υπόψη η στιγμή κατά την οποία ο ενάγων λαμβάνει γνώση της αιτίας της ζημίας. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν είναι δυνατή η επίκληση της παραγραφής έναντι ζημιωθέντος ο οποίος δεν μπόρεσε να λάβει έγκαιρα γνώση της αιτίας της και δεν διέθετε εύλογη προθεσμία για να αντιδράσει (απόφαση Adams, σκέψη 50).
- 85 Επιπλέον, όπως σημείωσαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, από την απόφαση Adams δεν προκύπτει ότι η προθεσμία παραγραφής αρχίζει να τρέχει μόνον από τη στιγμή που ο ζημιωθείς λαμβάνει γνώση του παρανόμου της πράξεως. Αυτό το οποίο υπογράμμισε το Δικαστήριο είναι η σημασία της γνώσεως της αιτίας της ζημίας και όχι του παρανόμου της. Όμως, εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες δεν μπορούσαν να αμφιβάλλουν, όταν εμποδίστηκαν να παραγάγουν γάλα, ότι η κατάσταση αυτή ήταν αποτέλεσμα της εφαρμογής κανονιστικής πράξεως, του κανονισμού 857/84.

- 86 Τέλος, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν λυσιτελώς να προβάλλουν το επιχείρημα ότι το Συμβούλιο δεν επικαλέστηκε την παραγραφή έναντι του ενάγοντος Heinemann στην υπόθεση Mulder II. Πράγματι, στην υπόθεση αυτή, όπως υποστήριξε το Συμβούλιο, ο ενάγων είχε διακόψει προηγουμένως την παραγραφή με την αποστολή εγγράφου στα κοινοτικά όργανα.
- 87 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προθεσμία της παραγραφής άρχισε την ημέρα που οι προσφεύγοντες, μετά τη λήξη των υποχρεώσεων μη εμπορίας, εμποδίστηκαν να επαναλάβουν τις παραδόσεις γάλακτος λόγω της μη χορηγήσεως ποσότητας αναφοράς. Η ημερομηνία αυτή, η οποία αποτελεί την ημερομηνία ενάρξεως της παραγραφής, είναι, όσον αφορά τον Saint, η 1η Απριλίου 1984, ήτοι η ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 857/84, η οποία είναι μεταγενέστερη της λήξεως της υποχρεώσεως μη εμπορίας του ενδιαφερομένου· όσον αφορά τον Murray, η ημερομηνία αυτή είναι η 14η Μαΐου 1985, ήτοι η επομένη της λήξεως της σχετικής υποχρεώσεώς του.
- 88 Για τον προσδιορισμό της περιόδου την οποία καλύπτει η παραγραφή επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ζημιές για τις οποίες η Κοινότητα οφείλει αποζημίωση δεν προκλήθηκαν σε μια στιγμή. Οι ζημιές αυτές συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια μιας ορισμένης περιόδου, καθόσον οι προσφεύγοντες βρέθηκαν σε αδυναμία να λάβουν ποσότητα αναφοράς και, επομένως, να παραδώσουν γάλα. Πρόκειται για ζημιές διαρκείας, που επαναλαμβάνονταν καθημερινώς. Κατά συνέπεια, το δικαίωμα αποζημιώσεως αφορά διαδοχικές περιόδους με χρόνο ενάρξεως την κάθε ημέρα κατά την οποία ήταν αδύνατη η διάθεση γάλακτος στο εμπόριο. Συνεπώς, σε σχέση με την ημερομηνία της πράξεως με την οποία διεκόπη η παραγραφή, η βάση του άρθρου 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου παραγραφή εφαρμόζεται για την περίοδο που προηγείται πλέον των πέντε ετών από την ημερομηνία αυτή, χωρίς να επηρεάζει τα δικαιώματα που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια μεταγενεστέρων περιόδων.
- 89 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι, προς καθορισμό του κατά πόσον έχουν παραγραφεί τα δικαιώματα του ενάγοντος, πρέπει να προσδιοριστεί η ημερομηνία κατά την οποία διεκόπη η παραγραφή.
- 90 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, οι προσφεύγοντες διέκοψαν την παραγραφή στις 29 Οκτωβρίου 1993, ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής τους. Εντούτοις, με την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου (σημεία 2 και 3), η οποία εκδόθηκε κατόπιν της εκ μέρους του Δικα-

στηρίου αναγνωρίσεως του δικαιώματος των παραγωγών να λάβουν αποζημίωση (βλ. ανωτέρω, σκέψη 13), τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα ανέλαβαν την υποχρέωση έναντι των παραγωγών που υπέστησαν ζημιές λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84 να μην προτείνουν τη βάσει του άρθρου 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου παραγραφή μέχρι της λήξεως της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων προς αποζημίωση, οι πρακτικές λεπτομέρειες υποβολής των οποίων επρόκειτο να καθορισθούν αργότερα.

- 91 Οι λεπτομέρειες αυτές εφαρμογής καθορίστηκαν με τον κανονισμό 2187/93. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού, η δέσμευση την οποία ανέλαβαν αυτοβούλως τα κοινοτικά όργανα, στο πλαίσιο της οποίας παραιτήθηκαν από το δικαίωμά τους να επικαλεστούν την παραγραφή, έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 1993 έναντι των παραγωγών που δεν υπέβαλαν αίτηση προς αποζημίωση στο πλαίσιο του κανονισμού. Από το σύστημα του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι, για τους παραγωγούς που υπέβαλαν μια τέτοια αίτηση, η ως άνω δέσμευση των κοινοτικών οργάνων έπαυσε να ισχύει με τη λήξη της προθεσμίας αποδοχής της προσφοράς που υποβαλλόταν κατόπιν των σχετικών αιτήσεων.
- 92 Εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν, πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1993, αίτηση προς αποζημίωση στο πλαίσιο του κανονισμού 2187/93, άσκησαν όμως την αγωγή τους ήδη στις 29 Οκτωβρίου 1993, πριν καν τους υποβληθεί σχετική προσφορά. Επομένως, δεδομένου ότι η πράξη με την οποία διεκόπη η παραγραφή έλαβε χώρα τον Οκτώβριο του 1993, τα κοινοτικά όργανα δεν μπορούν να επικαλεστούν την παραγραφή όσον αφορά τη μετά την 5η Αυγούστου 1992 περίοδο. Υπό τις συνθήκες αυτές, όπως προκύπτει εξάλλου από τη συλλογιστική του Συμβουλίου, αυτή η τελευταία ημερομηνία, και όχι εκείνη της πράξεως με την οποία διεκόπη η παραγραφή, πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό της περιόδου σε σχέση με την οποία πρέπει να καταβληθεί αποζημίωση.
- 93 Η περίοδος αυτή περιλαμβάνει το διάστημα των πέντε ετών που προηγείται της 5ης Αυγούστου 1992 (συναφώς βλ. την απόφαση *Bigg Wühreg II*, σκέψη 16). Ωστόσο, η περίοδος για την οποία συγκεκριμένα πρέπει να καταβληθεί αποζημίωση περιορίζεται σ' εκείνη που περιλαμβάνεται μεταξύ της 5ης Αυγούστου 1987 και της 28ης Μαρτίου 1989, που είναι η προηγούμενη της ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 764/89, ο οποίος, δεδομένου ότι επέτρεπε έκτοτε τη χορήγηση ειδικών ποσοτήτων αναφοράς στους παραγωγούς SLOM I, έθεσε τέλος στην πρόκληση ζημιών σε βάρος τους.
- 94 Επομένως, οι αξιώσεις των προσφευγόντων έχουν παραγραφεί όσον αφορά την προ της 5ης Αυγούστου 1987 περίοδο.

Επί της υπάρξεως δικαιώματος αποζημιώσεως στηριζομένου στον κανονισμό 2187/93

- 95 Προς στήριξη των επικουρικών τους αιτημάτων, οι προσφεύγοντες διατείνονται ότι η αρχή της καλής πίστεως επιβάλλει, εν πάση περιπτώσει, να μην απολέσουν τα δικαιώματά τους προς λήψη της αποζημιώσεως που προβλέπει ο κανονισμός 2187/93. Συναφώς, παραπέμπουν στο ποσό της προσφοράς που τους υποβλήθηκε.
- 96 Το Συμβούλιο φρονεί ότι οι προσφεύγοντες, αφού αποφάσισαν να ασκήσουν αγωγή βάσει του άρθρου 215 της Συνθήκης, οφείλουν να αποδείξουν την πραγματική έκταση των ζημιών τους, αποκλειομένης, στο πλαίσιο αυτό, οποιασδήποτε αναφοράς στο ποσό κάποιας ενδεχόμενης προσφοράς που τους έγινε κατ' εφαρμογή του κανονισμού 2187/93.
- 97 Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι οι προσφεύγοντες, εφόσον αρνήθηκαν την προσφορά που τους υποβλήθηκε, πρέπει να αποδείξουν ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 215 της Συνθήκης.
- 98 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο κανονισμός 2187/93 περιλαμβάνει αυστηρές διατάξεις ως προς την αποδοχή της προσφοράς αποζημιώσεως που προβλέπει.
- 99 Εφόσον οι προσφεύγοντες δεν δέχθηκαν μια τέτοια προσφορά, πράγμα το οποίο εξάλλου δεν μπορούσαν να πράξουν εμμένοντας παράλληλα στην αγωγή τους (άρθρο 14 του κανονισμού 2187/93), δεν μπορούν να προβάλουν κανένα δικαίωμα στηριζόμενο στον κανονισμό αυτό, καθόσον η προσφορά δεν δεσμεύει πλέον στο μέλλον τα κοινοτικά όργανα (βλ. ανωτέρω, σκέψη 37).
- 100 Επομένως, τα αιτήματα που υποβάλλουν επικουρικώς οι προσφεύγοντες πρέπει να απορριφθούν.

Επί του ποσού της αποζημιώσεως

- 101 Οι προσφεύγοντες υπέβαλαν αιτήματα αποζημιώσεως ανερχόμενα, αντιστοίχως, σε 18 403 ECU για τον Saint και σε 9 342,497 ECU για τον Murray. Ζήτησαν επίσης την καταβολή τόκων επί του ποσού της ζητούμενης αποζημιώσεως από τις 19 Μαΐου 1992, ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως Mulder II. Με το υπόμνημα απαντήσεως, το ποσό που ζητεί ο Saint αυξήθηκε σε 30 686 ECU. Προς στήριξη των αιτημάτων τους, οι προσφεύγοντες προσκόμισαν εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, βάσει των οποίων οι πραγματικές τους ζημιές ανέρχονται, αντιστοίχως, σε 43 301 UK£ για τον Saint και σε 17 781 IR£ για τον Murray.
- 102 Τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα ισχυρίζονται ότι ο βάσει στατιστικών στοιχείων υπολογισμός των ζημιών που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες αποδεικνύει, σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς τους, ότι δεν υπέστησαν ζημιές λόγω της μη χορηγήσεως ποσότητας αναφοράς. Η Επιτροπή, ειδικότερα, προσάπτει στους προσφεύγοντες ότι δεν προσκόμισαν αριθμητικά στοιχεία σχετικά με το πραγματικό ποσό των εισοδημάτων τους από άλλη δραστηριότητα που άσκησαν αυτ' αυτής την οποία εμποδίστηκαν να ασκήσουν, ότι στηρίχθηκαν σχετικώς σε εσφαλμένα συγκριτικά στοιχεία και ότι κακώς έλαβαν υπόψη, κατά τους υπολογισμούς τους, συμφέροντα που σχετίζονται με περίοδο προγενέστερη της εκδόσεως της αποφάσεως Mulder II. Επιπλέον, αμφισβητεί διάφορα σημεία των πραγματογνωμοσυνών που κατατέθηκαν και καλεί το Πρωτοδικείο να μη λάβει υπόψη τον εκ μέρους των προσφευγόντων υπολογισμό.
- 103 Πρέπει να σημειωθεί ότι οι διάδικοι δεν είχαν ως τώρα τη δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους ειδικά επί του ποσού της αποζημιώσεως σχετικώς με την περίοδο που λαμβάνει υπόψη το Πρωτοδικείο, ήτοι το διάστημα από 5 Αυγούστου 1987 μέχρι 28 Μαρτίου 1989.
- 104 Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι δεν αποκλείεται η δυνατότητα εξωδικαστικής διευθετήσεως της διαφοράς. Πράγματι, στο πλαίσιο του κανονισμού 2187/93, τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα απηύθυναν στους προσφεύγοντες στις 27 και στις 25 Ιανουαρίου 1994, αντιστοίχως, μέσω των αρμόδιων εθνικών αρχών, προσφορές κατ' αποκοπή αποζημιώσεως. Οι προσφεύγοντες, ζήτησαν επικουρικώς να υποχρεωθούν τα κοινοτικά όργανα σε καταβολή των προταθέντων με τον τρόπο αυτόν κατ' αποκοπήν ποσών (βλ. ανωτέρω, σκέψεις 95 έως 100).

105 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο καλεί τους διαδίκους να αναζητήσουν μια συμφωνία ενόψει της παρούσας αποφάσεως ως προς το ποσό της αποζημιώσεως η οποία αφορά το σύνολο της ζημίας που πρέπει να αποκατασταθεί, εντός προθεσμίας δώδεκα μηνών. Ελλείψει συμφωνίας, οι διάδικοι θα υποβάλουν, εντός της προθεσμίας αυτής, τα αιτήματά τους ως προς το ύψος της αποζημιώσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

106 Ενόψει των προεκτεθέντων στη σκέψη 105, το Πρωτοδικείο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα),

αποφαινόμενο παρεμπιπτόντως, αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει ως απαράδεκτη την προσφυγή ακυρώσεως των άρθρων 8, παράγραφος 2, στοιχείο α', και 14, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2187/93 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημιώσεως σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους.
- 2) Τα εναγόμενα κοινοτικά όργανα υποχρεούνται να αποκαταστήσουν τη ζημία που υπέστησαν οι προσφεύγοντες λόγω της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68, καθόσον οι κανονισμοί αυτοί δεν

προέβλεψαν τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς οι οποίοι, σε εκτέλεση υποχρεώσεως αναληφθείσας βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί θεσπίσεως συστήματος προμηδοτήσεων για τη μη εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και τη μετατροπή των αγελάδων βοοειδών γαλακτοκομικής κατευθύνσεως, δεν παρέδωσαν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς που επελέγη από το οικείο κράτος μέλος.

- 3) Η περίοδος για την οποία οι προσφεύγοντες πρέπει να λάβουν αποζημίωση για τις ζημίες που υπέστησαν λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84 αρχίζει στις 5 Αυγούστου 1987 και λήγει στις 28 Μαρτίου 1989.
- 4) Οι διάδικοι θα υποβάλουν εντός προθεσμίας δώδεκα μηνών από της εκδόσεως της παρούσας αποφάσεως στο Πρωτοδικείο τα προς καταβολή ποσά, τα οποία θα καθοριστούν διά κοινής συμφωνίας.
- 5) Ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, θα υποβάλουν εντός της ίδιας προθεσμίας στο Πρωτοδικείο τα αίτηματά τους ως προς το ύψος της αποζημιώσεως.
- 6) Το Πρωτοδικείο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Saggio

Bellamy

Καλογερόπουλος

Tiili

Moura Ramos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Απριλίου 1997.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

A. Saggio